

Národní geopark Egeria

- celosvětově významné území mineralogických výzkumů

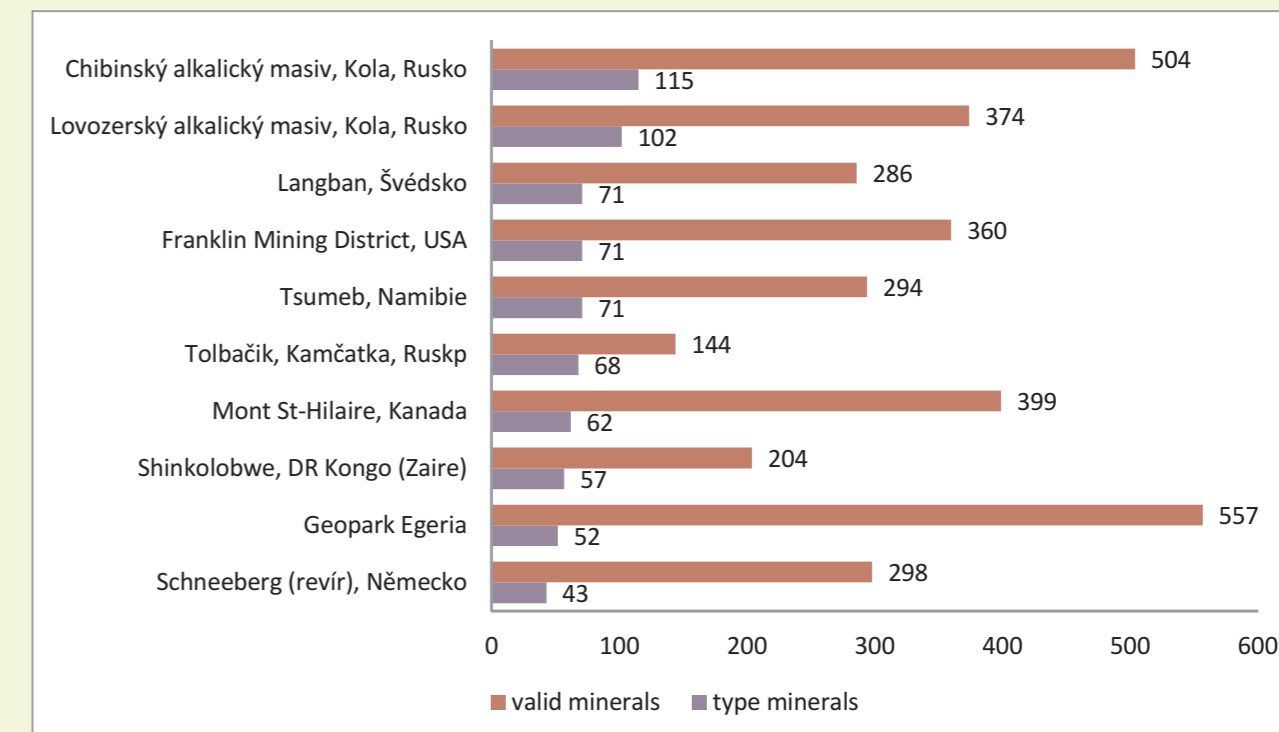
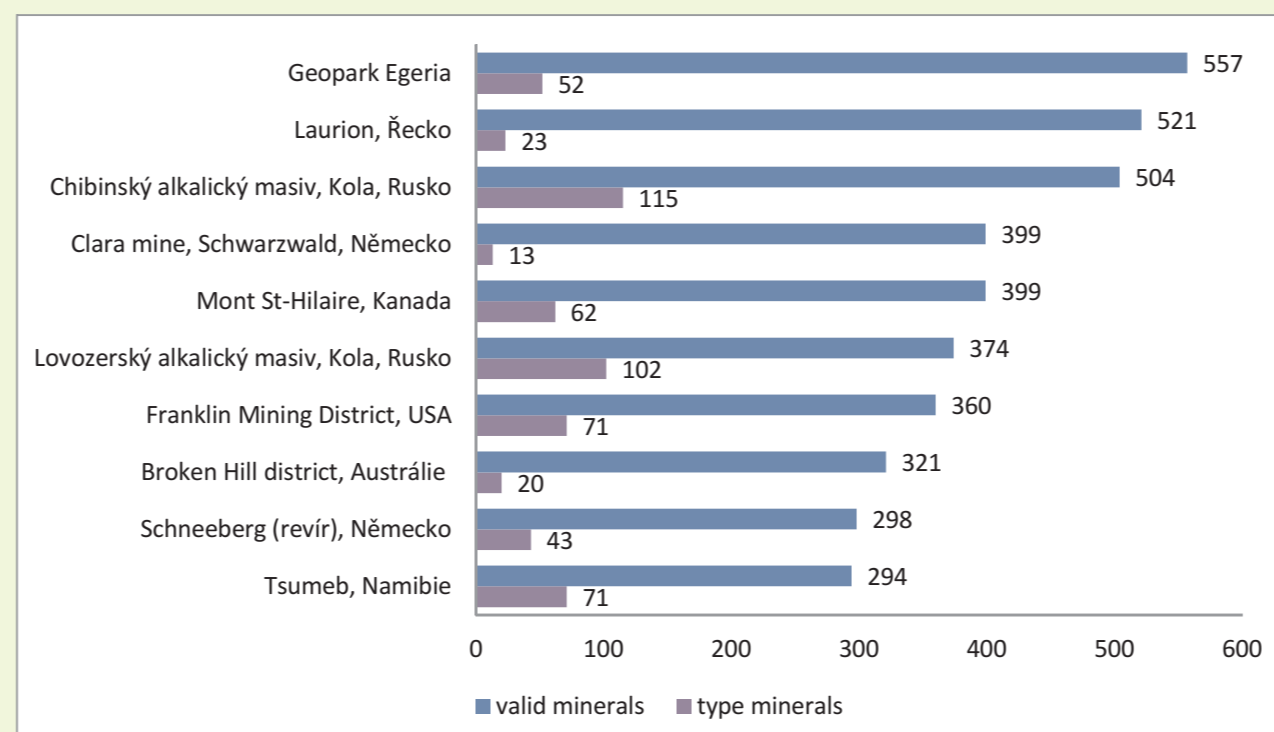
Jaromír Tvrdý, Azalková 522, 460 15 Liberec, jt.geologie@email.cz

Území geoparku Egeria vyniká pestrou geologickou stavbou a výskytem velkého množství minerálů. Mineralogické lokality tohoto regionu jsou už od 17. století zmiňovány v učebnicích a odborných publikacích. Jejich návštěvu si nenechala ujít žádná z tehdejších vědeckých kapacit, nerosty z nich byly zastoupeny v každé významnější mineralogické sbírce. K těmto klasickým minerálům patří například ortoklas od Lokte (tzv. karlovarská dvojčata), karlovarský vířilovec, hnědý vesuvian (tzv. egeran) z Hazlova u Chebu a rudní nerosty Krušných hor a Slavkovského lesa.

Typové minerály z území geoparku Egeria (www.mindat.org)

Minerál	Rok popisu	Autor	Lokalita
Adolfpaterait	2011	Plášil et al.	Jáchymov
Agricolait	2010	Skála et al.	Jáchymov
Akantit	1855	Kenngott	Jáchymov
Albrechtschraufit	1984	Mereiter	Jáchymov
Argentopyrit	1866	Sartorius	Jáchymov
Babánek	2012	Plášil et al.	Jáchymov
Běhounekit	2010	Plášil et al.	Jáchymov
Bornit	1845	Haidinger	Jáchymov
Brassit	1973	Fontan et al.	Jáchymov
Čejkait	2003	Ondruš et al.	Jáchymov
Fluorit	1529	Agricola	Jáchymov
Fosfowalpurgin	2004	Sejkora et al.	Smrkovec
Fritzscheit	1865	Breithaupt	Nové Hamry
Geschieberit	2014	Plášil et al.	Jáchymov
Haidingerit	1827	Turner	Jáchymov
Hloušekit	2014	Plášil et al.	Jáchymov
langreyit	2010	Mills et al.	Krásno
Jáchymovit	1996	Čejka et al.	Jáchymov
Ježekit	2014	Plášil et al.	Jáchymov
Johannit	1830	Haidinger	Jáchymov
Karfolit	1854	Kenngott	Krásno
Krásnoit	2011	Mills et al.	Krásno
Krutovit	1976	Vinogradova et al.	Jáchymov
Kunatit	2008	Mills et al.	Krásno
Lavendulan	1837	Dana	Jáchymov
Lindackerit	1853	Vogl	Jáchymov
Línek	2012	Plášil et al.	Jáchymov
Mathesiusit	2014	Plášil et al.	Jáchymov
Metarauchit	2010	Plášil et al.	Jáchymov
Metauranopilit	1935	Nováček	Jáchymov
Millerit	1845	Haidinger	Jáchymov
Mixit	1879	Schrauf	Jáchymov
Niklzippeit	1976	Frondel et al.	Jáchymov
Ondrušit	2010	Sejkora et al.	Jáchymov
Pseudojohannit	2003	Ondruš et al.	Jáchymov
Sejkoraite-(Y)	2010	Plášil et al.	Jáchymov
Schröckingerit	1873	Schrauf	Jáchymov
Slavkovit	2006	Sejkora et al.	Jáchymov
Smrkovecit	1996	Řídkošil et al.	Smrkovec
Sternbergit	1827	Haidinger	Jáchymov
Svornostit	2014	Plášil et al.	Jáchymov
Štěp	2013	Plášil et al.	Jáchymov
Švenekit	2003	Ondruš et al.	Jáchymov
Tvrđit	2014	Sejkora et al.	Krásno
Uraninit	1727	Brückmann	Jáchymov
Uranofan-β	1935	Nováček	Jáchymov
Uranopilit	1854	Dauber	Jáchymov
Vajdakit	2002	Ondruš et al.	Jáchymov
Veselovskýit	2010	Sejkora et al.	Jáchymov
Voglit	1853	Haidinger	Jáchymov
Vysokýit	2012	Plášil et al.	Jáchymov
Zippeit	1845	Haidinger	Jáchymov

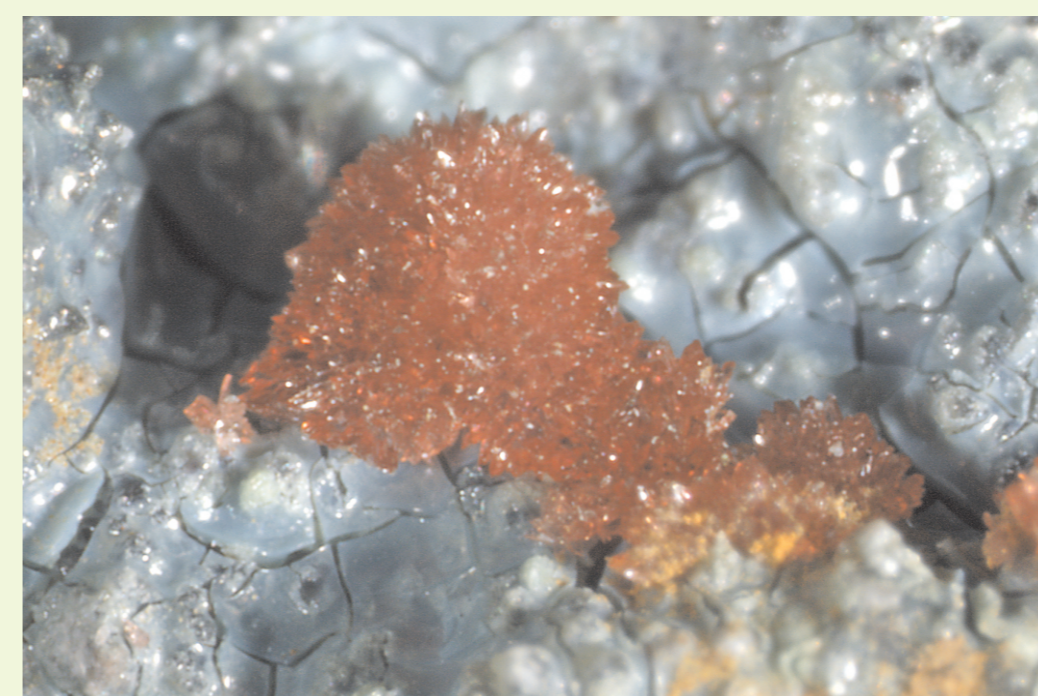
Řada minerálních druhů byla na území geoparku objevena vůbec poprvé. Nalezištěm, odkud tyto nově popsané minerály pocházejí, se říká typové lokality. V geoparku jsou tyto lokality čtyři, počet originálních minerálů ke konci roku 2014 činil 52. Platných nerostných druhů je z území geoparku známo 557. Tato čísla činí z Národního geoparku Egeria území prvořadého mineralogického významu.

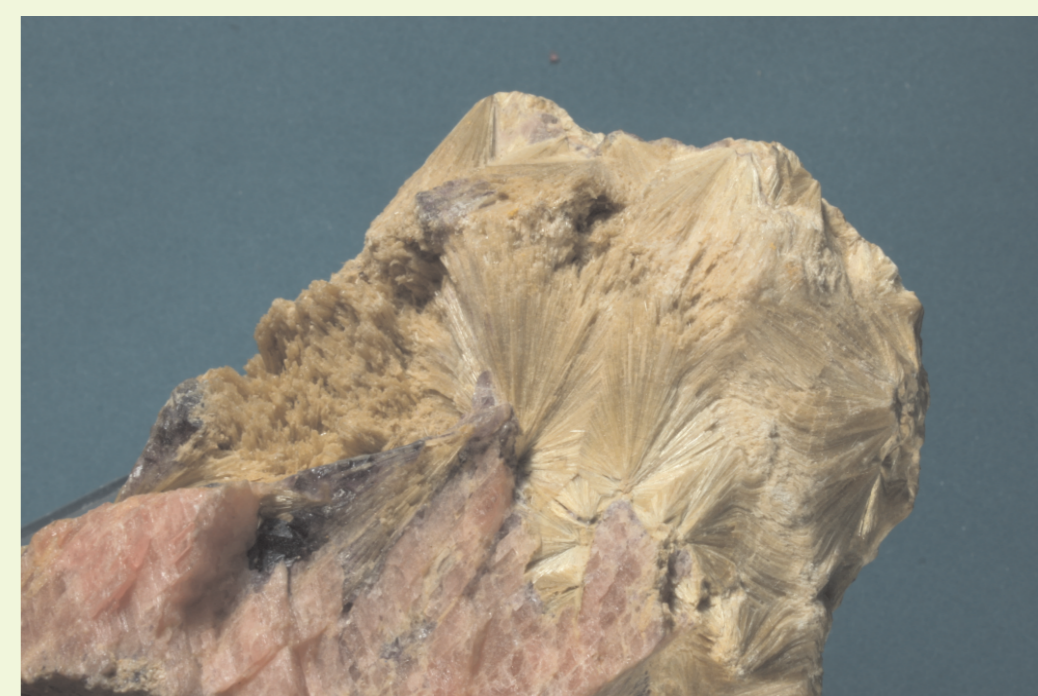
Z grafického porovnání s významnými světovými mineralogickými lokalitami vyplývá přední pozice geoparku Egeria v počtu známých minerálů (vlevo). V počtu typových minerálů je území geoparku v první desítku (vpravo).

Sejkoraite-(Y)

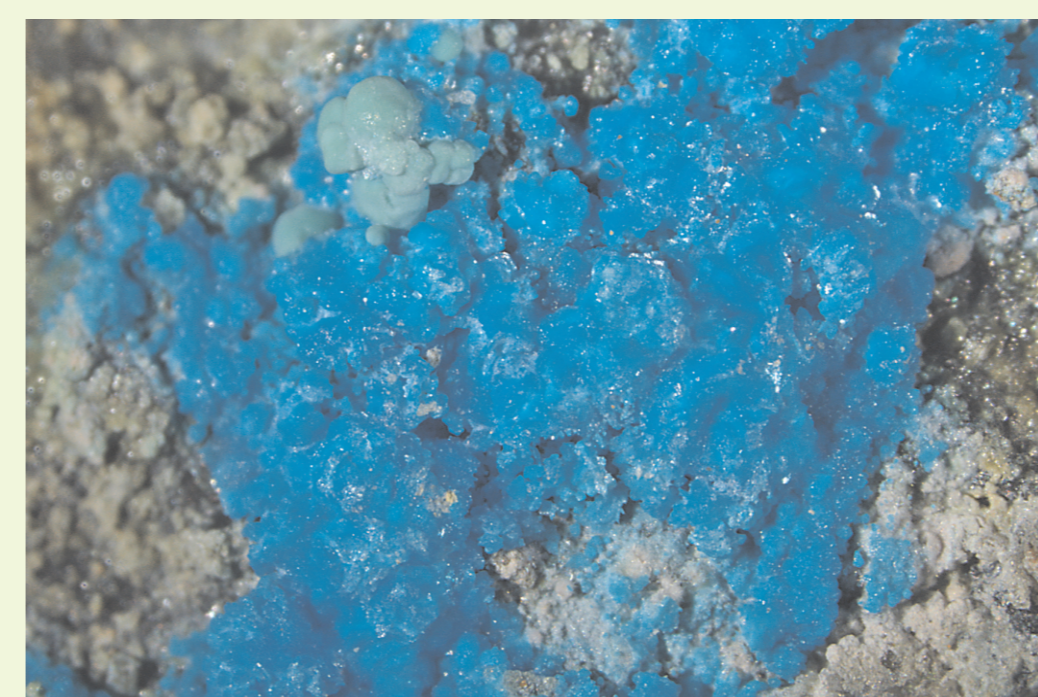
Babánek

Karfolit

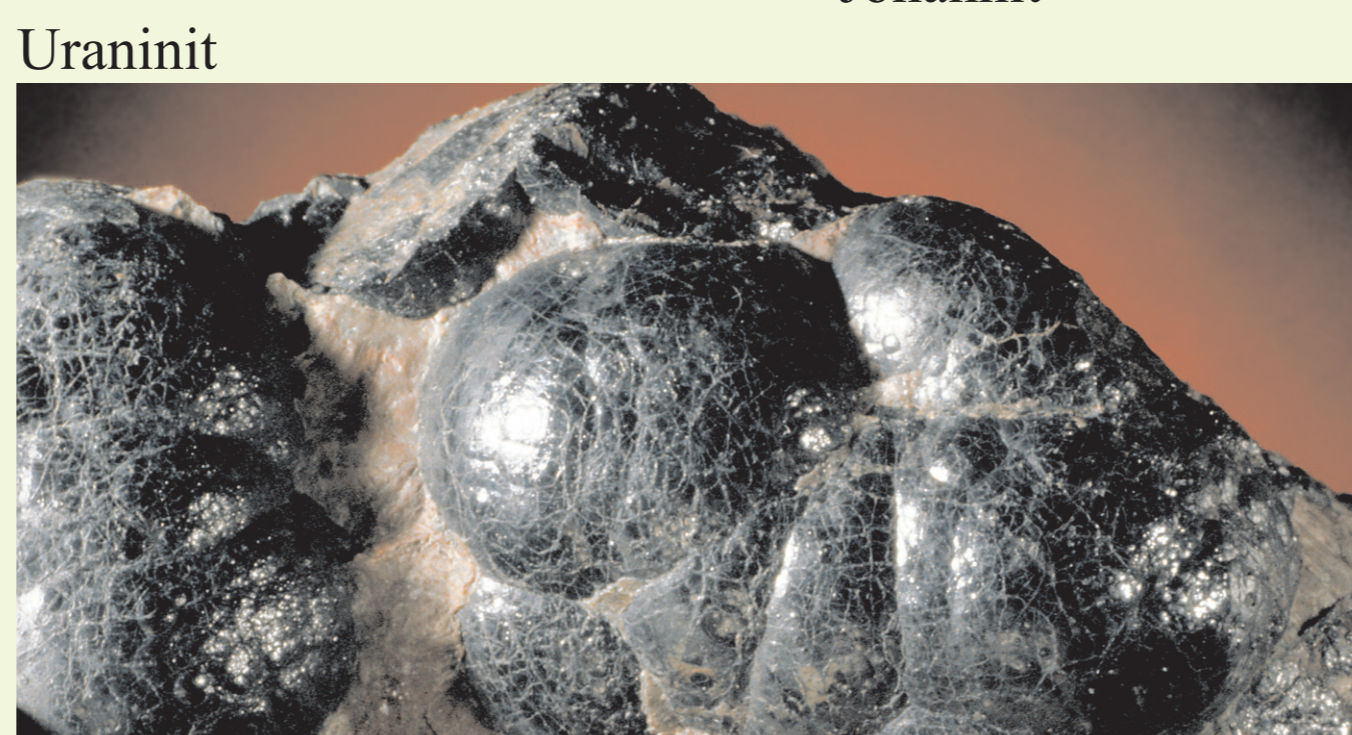
Johannit

Lavendulan

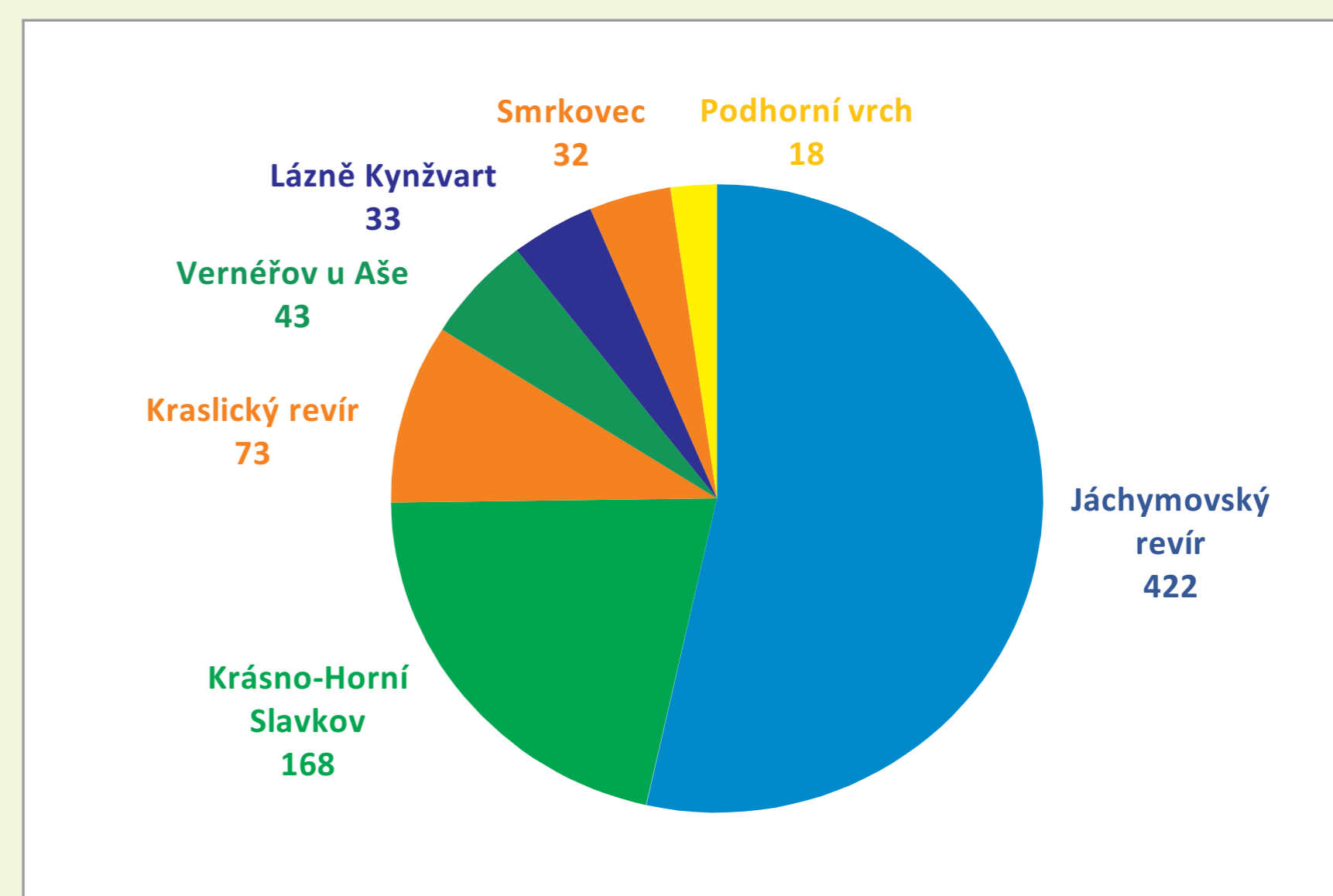

Agricolait

Uraninit

Mezi lokalitami geoparku dominuje jáchymovský rudní revír se 422 známými minerály. Početné nálezy pocházejí i z revíru Krásno-Horní Slavkov (168 minerálů), kraslického revíru (73 minerálů) a Verněřova u Aše (43 minerálů).

Z přehledu typových minerálů z lokalit v geoparku a roku jejich objevu je zřejmý pokrok mineralogické vědy ve společnosti. K exaktnímu popisu nových minerálů došlo zejména v souvislosti s rozvojem empirických věd v 19. století a se zdokonalováním analytických metod ve 2. polovině 20. století. Výsledkem rozvoje mezinárodní spolupráce, podpory výzkumu v ČR a dalších faktorů je prudký nárůst počtu nově objevených minerálních druhů. Není náhodou, že mezi nimi převládají nerostné fáze vznikající zvětráváním uranových rud v jáchymovském revíru, které mimo jiné jsou předmětem studia při výzkumu bezpečnosti úložišť jaderných odpadů.

Zdroje údajů:

Bernard J. H., Hyršl J. (2004): Minerals and their Localities. - Granit, Praha.

Hyřl J., Korbel P. (2008): Tschechien & Slowakei. Mineralien und Fundstellen. - Bode Verlag, Haltern.

Pauliš P. (2011): Typové minerály České republiky. - Minerál 19, 5, Písek.

Pauliš P., Sejkora J. (2011): Nejbohatší typové lokality České republiky a jejich srovnání se světem. - Minerál 19, 5, 403-420, Písek.

Tvrđ J., Peterek A., Mantel M. (2013): Tajemství nitra Země. Aufbruch ins Erdinnere. Step into Innerworld. - Česko-Bavorský Geopark a Muzeum Sokolov.

www.mindat.org

Fotografie: Jiří Sejkora (6), Jaromír Tvrđý (1)

Tisk: GET s.r.o., Perucká 2540/11a, 120 00 Praha 2-Vinohrady

